

Ulkoasiainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutosten hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutosten hyväksymisestä (HE 186/2025 vp): Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- yksikönpäällikkö Maria Guseff, ulkoministeriö
- oikeudellinen erityisasiantuntija Kitta Kangas, ulkoministeriö
- kartastopäällikkö Jyrki Lämsä, Maanmittauslaitos

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutoksille.

Suomen ja Norjan välillä voimassa olevien sopimusten perusteella maiden välinen raja käydään kahdenkymmenenviiden vuoden välein. Tämän mukaisesti suoritettiin rajankäynnit vuosina 1871, 1896–1897, 1925, 1950, 1975–1976 sekä 2000. Viimeksi raja käytiin vuonna 2025. Rajankäynnin perusasiakirjat allekirjoitettiin Osllossa elokuussa 2025.

Maa-alueilla valtakunnanraja kulkee suorina viivoina rajamerkkipöytäkirjoissa esitettyjen rajapyykkien kautta. Valtakunnanrajan kulku on nykyisen vuoden 2000 rajankäynnin mukainen eikä siten maa-alueille tule rajankulkuun muutoksia. Syväväylä on määritetty rajankäyntivaltuuskuntien toimesta vuosina 2023 ja 2024 suorittamalla vesistössä mittauksia vesistöalueesta otetuista uusimmista ilmakuvista sekä tekemällä kaikuluotauksia. Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskuntien yksimielinen ehdotus rajan sijainnista niin maa-alueilla kuin vesistöalueella on laaditussa rajakartassa yksityiskohtaisesti esitetty. Valtuuskunnat esittävät, että Norjan ja Suomen valtakunnanraja koko matkaltaan vahvistetaan siten kuin se on rajankäynnissä

Valiokunnan mietintö UaVM 1/2026 vp

laadituissa asiakirjoissa kuvattu seuraavaksi 25 vuodeksi. Alkuperäinen rajankäyntiaineisto on ulkoministeriössä arkistoituna.

Tarkoituksena on sopia noottienvaihdolla Norjan hallituksen kanssa vuoden 2025 rajankäynnin molemminpuolisesta hyväksymisestä sen jälkeen, kun eduskunta on antanut suostumuksensa rajalinjan muutoksiin. Rajankäyntiaineisto tulee rajapöytäkirjan mukaisesti voimaan sellaisen jälkimmäisen nootin päiväyksestä, jolla osapuolet ilmoittavat toisilleen, että ne ovat saattaneet päätökseen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet. Vahvistetun rajalinjan muutokset saatetaan tämän jälkeen voimaan valtioneuvoston asetuksella.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutoksille.

Rajan kulku säilyy yleiseltä linjaukseltaan entisellään. Tenon vesistön alueilla rajan kulkuun tulee kuitenkin muutoksia, koska raja seuraa rajankäynnissä määritettyä syväväylää. Eduskunnan hyväksyttäväksi esitettävissä rajaviivan muutoksissa on kyse rajaviivalla luonnonoloissa tapahtuneiden muutosten rekisteröinneistä. Näin ollen esitys ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia tai valtakunnan alueen muuttamista sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia, organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia eikä myöskään yritys- tai ympäristövaikutuksia. Rajankäynnin suoranaiset kustannukset ovat olleet kummallekin maalle noin 330 000 euroa. Suomen hoitovastuulla olevan rajaosuuden huolto- ja kunnostustyöt hoitaa Rajavartiolaitos lakisääteisenä tehtävänä, ja siten niitä kustannuksia ei laskelmassa huomioida. Periaatteena on ollut, että aiheutuneet kustannukset on jaettu Suomen ja Norjan kesken tasan. Tämä on tapahtunut ensisijaisesti jakamalla työsuoritukset mahdollisimman hyvin tasan molempien osapuolten kesken. Kun jakoa ei ole voitu kaikilta osin noudattaa, tasaus on suoritettu rahasuorituksin.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ulkoasiainvaliokunnan päätösehdotus:

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta antaa suostumuksensa seuraaviin Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettun rajankäynnin johdosta ehdotettuihin rajaviivan muutoksiin:

Valiokunnan mietintö UaVM 1/2026 vp

1) ne vesialueet, jotka jäävät vuoden 2025 rajankäynnissä esitetyn linjan (uusi valtakunnanraja) ja edellisten Suomen ja Norjan välisten rajankäyntien (SopS 3/2003) mukaisen linjan (vanha valtakunnanraja) väliin ja sijaitsevat ensin mainitun linjan Norjan puolella, tulevat kuulumaan Norjalle, ja

2) ne vesialueet, jotka jäävät vuoden 2025 rajankäynnissä esitetyn linjan (uusi valtakunnanraja) ja edellisten Suomen ja Norjan välisten rajankäyntien (SopS 3/2003) mukaisen linjan (vanha valtakunnanraja) väliin ja sijaitsevat ensin mainitun linjan Suomen puolella, tulevat kuulumaan Suomelle.

Helsingissä 11.3.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Sofia Vikman kok
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Antti Kaikkonen kesk
jäsen Atte Kaleva kok
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Antti Lindtman sd
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Tytti Tuppurainen sd
varajäsen Vilhelm Junnila ps
varajäsen Tuula Väättäinen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tiina Larvala